

Аксьонова Ельвіра Едмундівна

**ПРОЕКТ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В ГАЛУЗІ ІКТ. СТВОРЕННЯ
ІНТЕРАКТИВНИХ ВПРАВ В СЕРЕДОВИЩІ ПРОГРАМ MICROSOFT
OFFICE**

Центр інформаційних технологій ІТС

**Дослідно-експериментальна робота "Освітньо-інформаційне
середовище як фактор цілісного розвитку особистості"**

**Напрямок «Проект підготовки вчителів в галузі ІКТ.
Створення Інтерактивних вправ в середовищі програм
Microsoft Office»**

Педагог, який вільно й активно мислить, прогнозує результати своєї діяльності і відповідно моделює виховно-освітній процес, є гарантом рішення поставлених задач. Пріоритетною задачею системи підвищення кваліфікації на сучасному етапі стає підвищення професійного рівня педагогів в галузі ІКТ, що відповідає запитам сучасного життя. Сьогодні підвищився попит на висококваліфіковану, творчо працюючу, соціально активну і конкурентноздатну особистість педагога, здатну виховувати соціалізовану особистість у швидкозмінюючому світі. Існують визначені кваліфікаційні характеристики вчителя, загальні вимоги до фахівця, посадові і функціональні обов'язки педагога і т.п. А які якості вчителя можуть указувати на те, що педагог є професійно компетентним і рівень його компетентності відповідає вимогам інноваційної педагогіки. Яка праця вчителя можна вважати професійно компетентним? Професійно-компетентним є така праця вчителя, у якому на досить високому рівні здійснюється педагогічна діяльність, педагогічне спілкування, реалізується особистість учителя, досягаються гарні результати в навчанні і вихованні учнів. Розвиток професійної компетентності - це розвиток творчої індивідуальності вчителя, формування готовності до прийняття нового, розвиток і сприйнятливості до педагогічних інновацій. Від рівня професіоналізму педагогів, їхньої здатності до безупинного утворення

прямо залежать результати соціально-економічного і духовного розвитку суспільства.

Сьогодні перед педагогічною громадськістю світу стоїть проблема підготовки вчителів, що здатні працювати умовах швидкого поступу інформаційних та комунікаційних технологій, хоча такі технології, як кіно-відеофільми, телебачення та радіо продовжують відігравати велику роль в освіті всіх країн. На зміну їм приходять так форми навчання, що використовують відеоконференції, вебінари.

Сьогодні мова йде саме про цифрові технології, тобто синтез засобів, обладнання та систем передачі інформації. Адже інформаційні технології складають широкий спектр не тільки самих технологій, а й обладнання та сфери його застосування.

Компетентності з інформаційних та комунікаційних технологій передбачають здатності та уміння орієнтуватись в інформаційному просторі, володіти та оперувати, оцінювати та використовувати інформацію у відповідності до потреб ринку праці, володіти та застосовувати ІКТ.

У даний час набуває поширення концепція компетентнісного підходу в освіті, що є основою змістовних змін по забезпеченню відповідності освіти запитам і можливостям суспільства періоду інформатизації і глобальної масової комунікації. З позицій компетентнісного підходу сутністю освіти стає розвиток здібностей до самостійного рішення проблем в різних сферах і видах діяльності на основі використання соціального досвіду, елементом якого стає і власний досвід навчених.

ІКТ-компетентність заслуговує на особливу увагу тому, що саме вона дає можливість особистості бути сучасною, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати найновітніші досягнення техніки в своїй професійній діяльності. Слід зазначити, що майже всі науковці виділяють цю компетентність як обов'язкову складову професійної компетентності педагога.

Важливість формування ІКТ грамотності населення, створення неперервної системи підвищення кваліфікації в галузі ІКТ чітко відображена в Міжнародній програмі ЮНЕСКО «Інформація для всіх», оскільки саме від вчителів залежить розвиток інформаційної культури молоді. [1]

Комп'ютерні інформаційні технології – це величезне поле діяльності для педагога з будь-якого фаху. Вони відкривають величезні можливості у переосмисленні методів та прийомів навчання. Впровадження ІТ-технологій в освітню сферу розширить кругозір учнів, дозволить вчителю використати наявні освітні ресурси, суттєво підвищить рівень викладання.

Комп'ютерні технології дозволяють досягти якісно більш високого рівня наочності матеріалу, що пропонується, значно розширюють можливості включення різноманітних вправ у процес навчання, оживляють навчальний процес, сприяють підвищенню його динамізму, що, у кінцевому рахунку, веде до досягнення головної цілі процесуальної сторони навчання – формуванню позитивного ставлення учнів до матеріалу, що вивчається.

Основні тенденції щодо використання ІКТ у школах, які можна окреслити як:

- використання інтерактивних вправ для засвоєння нових знань;
- проведення оцінювання з використання ІКТ;
- використання електронних засобів з викладання різних предметів.

Компанія «Майкрософт Україна» за підтримки Міністерства освіти і науки України навесні 2010 року провела онлайн-дослідження «Інновації в навчанні», яким були охоплені 3864 українських педагоги. 83% респондентів відзначили, що основною перешкодою на шляху поширення інформаційних технологій у навчальному процесі є недостатня кількість комп'ютерів для учнів.

Дослідження показало, що педагоги й учні мають більше доступу до ІКТ за межами школи, ніж у класі. Наприклад, 70% учнів мають доступ до комп'ютерів поза школою, 74% мають мобільний телефон. При цьому яких-

небудь істотних відмінностей у цих показниках для різних регіонів України не спостерігається.

Крім того, у дослідженні відзначається, що 67% опитаних не вбачають підготовленість вчителів у сфері ІКТ як найсерйознішу перешкоду для використання інформаційних технологій у навчанні, що свідчить про підвищення рівня володіння ІКТ самими вчителями й сформований потенціал з більш ефективного впровадження ІКТ в освіті.[3]

Зважаючи на вищезазначені виникає необхідність прискорення розвитку інформаційного українського суспільства, виправлення ситуації, що склалася в освіті, та прискорених темпів впровадження ІКТ в систему освіти України починаючи з навчального процесу загальної середньої школи.

З огляду на це, 27 серпня 2010 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України №1722-р було схвалено Концепцію Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року, в якій визначені шляхи реалізації цієї програми. Один із яких є *удосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у сфері впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес, забезпечення стовідсоткового володіння такими знаннями усіма педагогічними працівниками.*

Звичайно опанування і використання ІКТ в навчальному процесі залежить не тільки від наявності комп'ютерів у класних кімнатах, але й від вміння учителем використовувати їх на своїх уроках.

Для ефективною інтеграції ІКТ у навчальний процес вчитель має володіти вміннями використовувати:

- готові програмні продукти, а саме, електронні підручники, енциклопедії, посібники, словники

тощо,

- програми MS Office: Word, Power Point, Microsoft Publisher, Excel;
- програми графічні редактор;
- Інтернет-ресурси;
- соціальні сервіси Інтернет.

Проект має вигляд річного постійнодіючого семінару 1 раз на місяць.

Мета і завдання проекту

Кожен вчитель загальноосвітнього навчального закладу, незалежно від ступеня, типу, форми власності закладу та рівня своєї кваліфікації, повинен вміти орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного суспільства.

Комп'ютер може використовуватися на всіх етапах: як при підготовці уроку, так і в процесі навчання: при поясненні (введення) нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі.

При цьому комп'ютер виконує такі функції:

1. У функції вчителя комп'ютер являє собою:

- джерело навчальної інформації;
- наочний посібник;
- тренажер;
- засіб діагностики і контролю.

2. У функції робочого інструменту:

- засіб підготовки текстів,
- їх зберігання;
- графічний редактор;
- засіб підготовки виступів;

- обчислювальна машина великих можливостей.

При проектуванні уроку вчитель може використовувати різні програмні продукти:

1. Мови програмування - за їх допомогою вчитель може скласти різні програмні продукти, які можна використовувати на різних етапах уроку, але їх застосування для викладача-предметника важко. Складання проекту за допомогою мови програмування вимагає спеціальних знань і навичок і великих трудовитрат.
2. Можливо при підготовці та проведенні уроку використання готових програмних продуктів (енциклопедій, навчальних програм і т.п.). Використання комп'ютерної технології при вивченні хімії в середній школі відкриває широкі можливості для створення та використання складного наочно-демонстраційного супроводу на уроці або при виконанні лабораторної роботи. Крім того, при повторенні пройденого матеріалу учень самостійно відтворює всі демонстраційні експерименти, які вчитель показував на уроці. При цьому він може перервати експеримент, зупинити його чи повторити ту частину, яка погано засвоїла. Такий підхід розвиває ініціативу і сприяє підвищенню інтересу учнів до досліджуваного предмета.
3. Велику допомогу при підготовці та проведенні уроків надає вчителю пакет Microsoft Office, який включає в себе крім відомого всім текстового процесора Word ще й систему баз даних Access і електронні презентації PowerPoint.
4. Система баз даних передбачає велику підготовчу роботу при складанні уроку, але в підсумку можна отримати ефективну і універсальну систему навчання та перевірки знань.
5. Текстовий редактор Word дозволяє підготувати роздатковий та дидактичний матеріал.
6. Електронні презентації дають можливість вчителю при мінімальній підготовці і незначних витратах часу підготувати наочність до уроку. Уроки,

складені за допомогою PowerPoint видовищні і ефективні в роботі над інформацією.[2]

МЕТА проекту: підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності вчителів початкових класів відповідно до реальних потреб сучасної системи освіти, формування готовності вчителя до використання ІКТ відповідно до його професійних потреб і здібностей.

ЗАДАЧІ проекту:

- навчити створювати власні інтерактивні вправи засобами програм Microsoft Office;

- навчити здійснювати тестування в середовищах різних контрольних-діагностичних систем;

- навчити створювати різноманітні наочні дидактичні посібники засобами графічних редакторів;

- ознайомити з електронними засобами навчання й особливостями їх використання на уроках з різних навчальних предметів;

- ознайомити з освітніми інтернет-ресурсами і навчити ефективно використовувати їх на уроках, при виконанні домашніх завдань та дистанційного навчання.

Програма і зміст проекту

Проект розрахований на 16 годин.

Складається з наступних тем:

1. «Створення інтерактивних вправ з тригерами в середовищі програми Microsoft Office PowerPoint» (2 години).
2. «Створення інтерактивних вправ з гіперсилками в середовищі програми Microsoft Office PowerPoint» (2 години).
3. «Створення дидактичних наочностей засобами графічних редакторів CorelDRAW, Paint, Xara» (4 години).

4. «Створення дидактичних вправ в середовищі Microsoft Office Excel» (4 години).
5. «Ознайомлення з електронними засобами навчання й особливостями їх використання на уроках з різних навчальних предметів» (2 години).
6. «Ознайомлення з освітніми інтернет-ресурсами» (2 години).

Семінари практикуми проходять один раз на місяць. Учасники після завершення проекту отримують методичні поради щодо використання отриманих знань, умінь і навичок у навчальному процесі. Кожен учасник отримує сертифікат.

Література

1. Структура ІКТ-компетентностей учителів. Рекомендації ЮНЕСКО. – <http://iteach.com.ua/files/content/5EDCFd01.pdf>.
2. Моніторинг ІКТ-компетентності вчителів. - <http://rosvita.rv.ua/document/meq/book-turchunskas.pdf>.
3. Украинская система образования требует инноваций. - <http://csrjournal.com/news/2510-ukrainskaya-sistema-obrazovaniya-trebuuet-innovacii.html>.